

Фонд за науку
Републике Србије

БИЛТЕН 2023/4

*Тема билтена:
Снага младих истраживача*

Билтен 2023/4

Уводна реч

Поштовани чланови научне заједнице,

С великим задовољством вам представљамо нови билтен Фонда за науку РС посвећен младим српским научницима и новом циклусу подршке извршним пројектима младих истраживача и научника у раној фази каријере, ПРОМИС 2023.

Кроз програм ПРОМИС 2023 Фонд за науку наставља да пружа подршку младим истраживачима. Улагање у младе научнике није само инвестиција у појединце, већ и у саму срж научног напретка. Кроз подршку њиховом професионалном развоју, ствара се темељ за напредак друштва кроз стварање нових знања, технологија и решења. Кроз нови циклус подршке младим истраживачима и научницима у раној фази каријере, ПРОМИС 2023, подржаће се 30 пројеката из свих научних области.

Фонд за науку наставља и континуирану подршку сарадњи истраживача из Србије са истраживачима из српске дијаспоре, стога је у децембру 2023. године отворен Јавни позив за програм ДИЈАСПОРА 2023 који је намењен развоју сарадње са научном дијаспором кроз реализацију заједничких истраживачких пројеката. Програм ће представљати нови корак у трансферу знања и технологије и укључивању научника из дијаспоре у научна истраживања која се реализују у Србији, као и наставак развоја међународне сарадње, којој је Фонд за науку континуирано посвећен.

Међународна сарадња је била један од фокуса последњег квартала 2023. године. Фонд за науку је у новембру 2023. године изабран у Управни одбор међународне организације Science Europe, а Србија је на тај начин добила прилику да директно учествује у дефинисању стратешких праваца и изградњи европског истраживачког простора, обликовању европских истраживачких политика и дефинисању глобалне научне агенде.

Када су у питању програми Фонда за науку, у овом кварталу запослени у Фонду за науку су редовно пратили реализацију пројеката, прегледали кварталне и завршне извештаје пројеката, организовали надзорне посете пројектима и посете научноистраживачким организацијама, пружали подршку истраживачима кроз организацију радионица на програмима и тренинга научне комуникације.

Надамо се да ће и овај број билтена Фонда за науку РС бити информативан и користан за научну заједницу и друге заинтересоване читаоце.

Фонд за науку Републике Србије

Аутор илустрације: Братислав Миленковић (извор: [Behance](#))

О Фонду за науку РС

Фонд за науку Републике Србије је државна институција основана 2019. године, са циљем обезбеђивања услова за континуирани развој научноистраживачких и развојних активности у Републици Србији. Програми Фонда за науку осмишљени су тако да подржавају изврсност у науци и научном раду, конкурентност на међународној научној сцени и решавање релевантних друштвених проблема.

Средства за реализацију програма су обезбеђена кроз буџет Републике Србије, као и кроз пројекат SAIGE, партнерски пројекат Републике Србије, Европске уније и Светске банке.

Фонд за науку кроз своје програме подржава развој капацитета истраживача у Србији, подстиче укључивање младих истраживача у научне пројекте, омогућава набавку опреме која остаје на располагању будућим генерацијама истраживача, јача капацитете истраживача за конкурисање на међународне позиве и омогућава сарадњу са научном дијаспором и привредним сектором. У оквиру програма Фонда за науку реализују се истраживања у свим научним областима, а резултати пројеката подразумевају не само нова теоријска и практична знања, већ и многа решења примењива у различитим областима живота: од индустрије, пољопривреде, медицине, фармације, енергетике, културе, развоја вештачке интелигенције до решења која ће унапредити наш свакодневни живот.

Процедуре Фонда за науку РС на основу којих се врши селекција пројеката, усаглашене су са процедурама које примењују други европски фондови за науку и обезбеђују једнаке услове конкурса за све истраживаче, компетитивност селекције пројеката, као и транспарентност, независност и објективност током одабира научноистраживачких пројеката. Предлоге пројеката оцењују инострани рецензенти према критеријумима изврсности, утицаја и реализације. У бази евалуатора Фонда за науку налази се више од 1300 експерата из преко 60 земаља света.

Фонд за науку подржава изврсне пројекте истраживача у свим научним областима који ће померати границе науке и утицати на друштво у целини, омогућава конкурентност наше науке на међународној сцени и ствара боље услове за бављењем науком у Србији.

Програми Фонда за науку РС

*Отварање по добијању сагласности Владе и обезбеђивању потребног буџета

81,7 М€
укупан буџет
за 11 програма

Средства за финансирање програма Фонда за науку РС обезбеђена су кроз буџет Републике Србије, као и на основу заједничког улагања Владе Републике Србије - Министарства науке, технолошког развоја и иновација, зајма Светске банке и бесповратне финансијске подршке Европске уније који чине део Пројекта SAIGE.

Фонд за науку
Републике Србије

Република Србија
Министарство науке,
технолошког развоја и иновација

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

#ЕУ
ЗА ТЕБЕ

Информације о програмима Фонда за науку

Пројекти одобрени за финансирање

Бр.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Програми	ПРОМИС	ПРВИ (АИ)	ДИЈАСПОРА	ИДЕЈЕ	КОВИД-19	ИДЕНТИТЕТИ	ЗЕЛЕНИ	ПРИЗМА	ПРОМИС 2023
Број пријављених пројеката	585	70	126	917	129	160	26	656	313
Број одобрених пројеката	59	12	92	105	14	16	20	97	30
Мин. одобрени буџет пројекта	25.261 €	121.296 €	4.499 €	67.943 €	46.865 €	73.063 €	140.503 €	95.427 €	70.253 €
Макс. одобрени буџет пројекта	200.000 €	200.000 €	10.000 €	499.535 €	406.612 €	145.763 €	191.237 €	299.577 €	149.999 €
Укупан одобрени буџет	8.964.169 €	2.207.774 €	797.591 €	29.999.198 €	1.973.435 €	1.999.993 €	3.500.000 €	25.000.000 €	3.999.924 €
Број истраживача из Србије	319	119	268	1041	128	115	215	898	156
Број НИО	51	19	43	98	19	29	37	91	42
Број истраживача из дијаспоре	0	3	88	19	4	0	3	63	5
Број истраживачица/истраживача	181/138	41/78	151/117	618/423	84/44	75/40	114/101	491/407	107/49

УКУПНО

2982 предлога пројеката
445 одобрених пројеката
78.442.084 € укупан одобрени буџет
2813 истраживача
145 НИО
656 младих истраживача
185 истраживача из дијаспоре
1619 истраживачица
1194 истраживача

Пројекти у фази евалуације

Бр.	10
Програми	ДОКАЗ КОНЦЕПТА
Број пријављених пројеката	184
Број пројеката у евалуацији	171
Укупан буџет	1.000.000 €

Отворени јавни позиви

Бр.	11
Програми	ДИЈАСПОРА 2023
Укупан буџет	2.200.000 €

2813

истраживача учествује на програмима Фонда за науку

57%

истраживача на програмима су жене

1619 истраживачица

1194 истраживача

445

истраживача руководи пројектима

53%

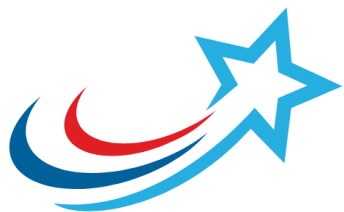
руководилаца на програмима су жене

237 руководитељки

208 руководилица

Јавни позиви за програме Фонда за науку у 2023. години

Програми Фонда за науку РС омогућавају истраживачима да јачају своје професионалне капацитете, повезују се са колегама из иностранства, објављују публикације у међународним часописима, улажу у капиталну опрему и опремање лабораторија које ће остати будућим генерацијама научника, развијају патенте, остварују сарадњу са привредом. Програми су тако осмишљени да оснажују научну заједницу у Србији за конкурисање на другим домаћим, али и иностраним конкурсима. У четвртом кварталу 2023. године започета је реализација пројеката у оквиру програма ПРОМИС 2023, док су предлози пројеката у оквиру Доказа концепта ушли у процедуру евалуације. Јавни позив за програм ДИЈАСПОРА 2023 отворен је у овом периоду.

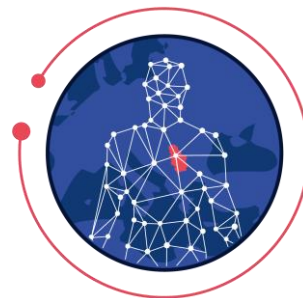
1) ПРОМИС 2023

Подршка младим истраживачима и научницима у раној фази каријере (све научноистраживачке области)

Трајање програма: 2 године

Отварање Јавног позива: 8.5.2023.

Затварање Јавног позива: 10.7.2023.

3) ДИЈАСПОРА 2023

Сарадња српске науке са дијаспором кроз реализацију заједничких пројеката (све научноистраживачке области)

Трајање програма: 2 године

Отварање Јавног позива: 22.12.2023.

Затварање Јавног позива: 28.3.2024.

2) ДОКАЗ КОНЦЕПТА

Тестирање научних идеја, хипотеза или претпоставки са могућностима комерцијалне примене

Трајање програма: 1 година

Отварање Јавног позива: 30.6.2023.

Затварање Јавног позива: 15.9.2023.

4) ИДЕЈЕ 2023

Подршка основним и примењеним истраживањима заснованим на извршним идејама (све научноистраживачке области)

Трајање програма: 3 године

Статус програма: Програм усвојен на седници УО 11.8.2023. године

Отварање Јавног позива: По добијању сагласности Владе и обезбеђивању потребног буџета.

Рад Фонда за науку РС

Реализација програма Фонда за науку

Запослени Фонда за науку су током четвртог квартала 2023. године пратили реализацију 445 пројеката, прегледали кварталне и завршне извештаје на програмима ПРОМИС, ПРВИ (АИ), КОВИД-19, ДИЈАСПОРА, пратили спровођење пројектних активности на програмима ИДЕЈЕ, ИДЕНТИТЕТИ и Зеленом програму. Фонд за науку је у овом периоду припремио уговоре о финансирању реализације пројеката у оквиру програма ПРИЗМА и пружао подршку истраживачима кроз радионицу о управљању пројектима и финансијама. Фонд за науку је организовао евалуацију предлога пројеката као и објављивање коначне ранг листе у оквиру програма ПРОМИС 2023. У овом периоду, Фонд за науку је организовао и евалуацију предлога пројеката у оквиру програма Доказ концепта. Фонд за науку је отворио и Јавни позив за подношење предлога пројеката за програм ДИЈАСПОРА 2023. У оквиру програмских активности утрошено је 1.303.863.096,38 РСД током четвртог квартала 2023. године.

Међународна сарадња

Фонд за науку је у четвртом кварталу 2023. године наставио да, као чланица Science Europe, ради на повезивању са европским фондовима за науку. В.д. директора Фонда за науку др Милица Ђурић-Јовичић је као представник Србије изабрана у Управни одбор Science Europe. Србија је на тај начин добила прилику да учествује у дефинисању стратешких праваца, изградњи европског истраживачког простора, обликовању политика и дефинисању глобалне научне агенде. Фонд за науку је 29. и 30.11. учествовао на „High-level Workshop on European Research Area“, као и на панелу „The Role of Global Scientific Networks in Achieving Positive Societal Change“. У овом периоду Фонд за науку је одржао редовне састанке са представницима Светске банке и ЕУ.

Оперативни рад Фонда за науку РС

Запослени Фонда за науку су током четвртог квартала 2023. године пружали стручну подршку истраживачима у примени правила програма и других важећих прописа приликом реализације пројеката, пружали административну подршку раду органа Фонда за науку, обављали уплате за реализацију научноистраживачких пројеката и реализовали набавке неопходне за несметано обављање делатности Фонда за науку. Током четвртог квартала 2023. године, Фонд за науку је финализовао процес евалуације на програму ПРОМИС 2023, објавио јавни позив за Програм подршке сарадњи са српском научном дијаспором – Заједнички истраживачки пројекти (ДИЈАСПОРА 2023), пратио реализације пројеката који су одобрени за финансирање у склопу активних програма, радио на прегледању последњих кварталних и завршних извештаја у оквиру програма који су завршили са реализацијом пројектних активности. Фонд за науку је радио на припреми нових програма за 2024. годину.

Коначна ранг листа пројеката – Програм ПРОМИС 2023

У четвртом кварталу 2023. завршена је двостепена евалуација пројеката у оквиру програма ПРОМИС 2023 и усвојена коначна ранг листа пројеката одобрених за финансирање која је објављена 29.11.2023. Кроз програм ПРОМИС 2023 се финансира 30 пројеката на којима учествује 156 истраживача. Кроз ПРОМИС 2023 је подржано 15 пројеката из природних наука, 5 пројеката из медицинских наука, 4 пројекта из биотехничких наука, 3 пројекта из техничких и технолошких наука и 3 пројекта из друштвених и хуманистичких наука. За овај програм је обезбеђено 4 милиона евра кроз буџет Републике Србије и бесповратна средства Европске уније кроз заједнички пројекат SAIGE.

Рад органа Фонда за науку РС

Током четвртог квартала, Управни одбор је одржао 5 седница, на којима су, поред редовних активности, именовани Програмски одбори за евалуацију пројеката у оквиру програма ПРОМИС 2023 и Доказ концепта. Управни одбор је у овом периоду донео Одлуку о усвајању коначне ранг-листе пројеката одобрених за финансирање у оквиру програма ПРОМИС 2023. УО је усвојио Финансијски план, Програм и план рада Фонда за науку за 2024. годину. Научни савет је одржао 3 седнице на којима је, поред редовних активности, дато позитивно мишљење и сагласност на Предлог коначне ранг листе пројеката у оквиру програма ПРОМИС 2023, као и позитивно мишљење на Програм и План рада Фонда за науку за 2024. годину. Надзорни одбор Фонда за науку одржао је 1 седницу, на којој су разматране реализоване активности Фонда за науку.

Отварање позива – ДИЈАСПОРА 2023

Фонд за науку је 22.12.2023. године отворио Јавни позив за пријаву предлога пројеката у оквиру Програма подршке сарадњи са српском научном дијаспором – Заједнички истраживачки пројекти – Дијаспора 2023. Програм Дијаспора 2023 је намењен развоју сарадње истраживача из Србије са истраживачима из српске дијаспоре кроз реализацију заједничких истраживачких пројеката. Пројекти треба да омогуће успостављање темеља за дугорочну сарадњу са истраживачима из дијаспоре, иностраним стручњацима и иностраним НИО. Укупан буџет програма је 2,2 милиона евра. Јавни позив за програм ДИЈАСПОРА 2023 је отворен до 28.3.2024. године до 15 часова.

ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ

Завршетак програма ПРОМИС, ПРВИ (АИ), КОВИД19 и ДИЈАСПОРА

Пројекти финансирани у оквиру Програма за изврсне пројекте младих истраживача, Програма за развој пројеката из области вештачке интелигенције, Специјалног програма истраживања КОВИД-19 и програма ДИЈАСПОРА завршили су са реализацијом пројектних активности. Фонд за науку РС је у четвртном кварталу 2023. године радио на прегледању последњих кварталних и завршних извештаја у оквиру ових програма и радио на анализи резултата. Коначну анализу резултата целокупних програма обављаће програмски одбори ових програма и Научни савет Фонда за науку РС.

	ПРОМИС	ПРВИ (АИ)	КОВИД-19	ДИЈАСПОРА
Буџет програма	9.0 М €	2.2 М €	2.0 М €	0.8 М €
Број одобрених пројеката	59	12	14	92
Број НИО	51	19	19	43
Број истраживача	319 	119 	130 	268
Број научних публикација	802	334	88	241
Број радова М20	658	251	33	96
Број радова М21	181	44	19	37
Број учешћа на конференцијама	295	185	39	90

Програми финансирани средствима:

ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ

Програм ИДЕЈЕ

Подршка извршним идејама у свим научним областима

Програм ИДЕЈЕ је највећи програм Фонда за науку који подржава 105 пројеката из свих научних области. Подржани пројекти се базирају на извршним идејама које могу у будућности имати значајни утицај на развој науке и истраживања, али и других области друштва.

29.999.198 € укупан одобрени буџет
499.535 € макс. одобрени буџет пројекта
105 пројеката
36 месеци трајања пројеката
98 НИО
1041 истраживача

Програм финансиран средствима:

Научни резултати на програму:

Укупан број научних радова	1369
Број радова у међународним часописима М20	1052
Број радова у врхунским међународним часописима (М21 и М21а)	209
Број учешћа на међународним конференцијама	572

Пројекти у оквиру програма ИДЕЈЕ су у четвртном кварталу друге године реализације.

Статус програма:

Округли сто у оквиру пројекта PrisonLIFE (Институт за криминолошка и социолошка истраживања, Програм ИДЕЈЕ) на коме су представљени досадашњи резултати и активности на пројекту.

Истраживачки тим RECAP (Природно-математички факултет у Новом Саду, Програм ИДЕЈЕ) изводи експеримент са биолошким лепљивим покорицима које могу да обнове загађено и деградирано земљиште.

ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ

Програм ИДЕНТИТЕТИ

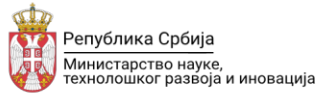
Подршка развоју друштвених и хуманистичких наука

Програм ИДЕНТИТЕТИ подржава пројекте из области друштвених и хуманистичких наука који се баве истраживањем различитих врста идентитета и начина на који они обликују наше друштво. У току је реализација пројеката који се финансирају у оквиру овог програма.

1.999.993 € укупан одобрени буџет
145.763 € макс. одобрени буџет пројекта
16 пројеката
24 месеца трајања пројеката
29 НИО
115 истраживача

Програм финансиран средствима:

Пројекти се налазе у четвртм кварталу прве године реализације.

Статус програма:

Зелени програм сарадње науке и привреде

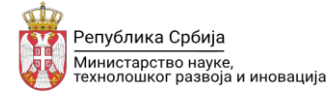
Подршка решењима за чистију животну средину

Зелени програм сарадње науке и привреде је програм Фонда за науку усмерен на развој научних решења која ће у сарадњи са привредом пронаћи практичну примену у смањењу загађења животне средине. У току је реализација пројеката који се финансирају у оквиру овог програма.

3.500.000 € укупан одобрени буџет
191.237 € макс. одобрени буџет пројекта
20 пројеката
24 месеца трајања пројеката
37 НИО
215 истраживача

Програм финансиран средствима:

Пројекти се налазе у трећем кварталу прве године реализације.

Статус програма:

ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ

Програм ПРИЗМА

Почетак реализације пројеката

Програм ПРИЗМА подржава пројекте основних и примењених истраживања из свих научних области. Програм ПРИЗМА се реализује у оквиру шест потпрограма за развој научних истраживања у следећим научним областима: 1) природне науке и математика, 2) техничко-технолошке науке, 3) биотехничке науке, 4) биомедицинске науке, 5) вештачка интелигенција и 6) друштвене и хуманистичке науке.

Кроз ПРИЗМУ је подржано 97 пројеката из свих научних области, а у њиховој реализацији учествује 898 истраживача из 91 НИО. Кроз подршку Фонда за науку, истраживачи ће у оквиру ПРИЗМА програма радити на развоју вештачке интелигенције, креирању иновација и решења из области биотехнологије, биомедицине и техничких и технолошких наука, реализацији нових идеја и стварању решења из природних наука и математике, као и проширивању знања из области друштвених и хуманистичких наука.

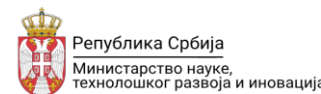
Укупан одобрени буџет	24.999.824 €
Макс. одобрени буџет пројекта	299.577 €
Број одобрених пројеката	97
Макс. трајање пројеката	36
Број подржаних НИО	91
Број подржаних истраживача	898

Статус програма: У четвртм кварталу 2023. године од 97 подржаних пројеката, 49 пројеката је започело реализацију, док се почетак реализације 48 пројеката очекује у првом кварталу 2024. године.

ПРИЗМА

Програм финансиран средствима:

ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ

Програм ПРОМИС 2023

Нови циклус подршке младим истраживачима

У данашњем свету брзог научног и технолошког развоја, подржавање младих истраживача је од суштинског значаја за напредак једног друштва. ПРОМИС 2023 је намењен изврсним пројектима младих истраживача и научника у раној фази каријере, до 7 година након доктората. ПРОМИС 2023 оснажује научну заједницу, стварајући темеље за будуће научне пробоје и друштвени развој.

У оквиру ПРОМИС 2023, Фонд за науку ће у наредне две године финансирати 30 пројеката на којима ће учествовати 156 истраживача из 42 научноистраживачке организације. Укупан буџет одобрених пројеката износи 3.999.924 евра. Носиоци пројеката су научноистраживачке организације из Београда (22), Новог Сада (5), Крагујевца (2) и Суботице (1). Као партнери на пројекту учествују НИО из Београда, Новог Сада, Крагујевца и Чачка. Од 30 пројеката који су одобрени за финансирање, жене руководе на 20 пројеката, док су мушкарци руководиоци 10 пројеката. Руководиоци предлога пројеката су путем мејла добили обавештење о коначним резултатима евалуације у оквиру овог програма.

Млади истраживачи и научници у раној фази каријере ће кроз овај програм имати прилику да постану самостални у свом истраживачком раду, граде и управљају сопственим тимовима, јачају капацитете за конкурисање на европском и светском нивоу и развијају нове идеје кроз реализацију основних и примењених истраживања у следећим научним областима: природне науке (15), медицинске науке (5), биотехничке науке (4), техничке и технолошке науке (3) и друштвене и хуманистичке науке (3).

Честитамо свим истраживачким тимовима и научноистраживачким организацијама чији су пројекти одобрени и захваљујемо се свим учесницима на уложеном труду и интересовању за ПРОМИС 2023.

Реализација пројеката почиње у првом кварталу 2024. године.

Статус програма:

Програм финансиран средствима:

ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ

Програм ПРОМИС 2023

Завршетак евалуације и коначна листа пројеката одобрених за финансирање

313 пријављених предлога пројеката	24 месеца трајања пројеката
30 одобрених пројеката на програму	156 истраживача учествује у реализацији
42 НИО	3.999.924 € укупан одобрени буџет

На Јавни позив за програм ПРОМИС 2023 је поднето 313 предлога пројеката. Након административне провере, коју је обављао Фонд за науку, у први степен евалуације је упућено 295 предлога пројеката. Након првог степена евалуације, у оквиру којег су сваки предлог пројекта оцењивали независни инострани рецензенти из научне области предложених пројеката, у други степен евалуације је упућено 64 предлога пројеката.

Други степен евалуације пројеката вршио је Програмски одбор за евалуацију који чини 5 иностраних стручњака. Програмски одбор је на основу резултата другог степена евалуације, формирао предлог коначне ранг листе према расположивом буџету, тако да укупан потребан буџет за све пројекте прихваћене за финансирање не буде већи од укупног буџета програма, како је дефинисано Актом Програма ПРОМИС 2023.

Предлог коначне ранг листе размотрио је Научни савет Фонда за науку и уз позитивно мишљење о процедуралној исправности доставио је предлог Управном одбору Фонда за науку. Управни одбор је усвојио коначну листу пројеката одобрених за финансирање. На коначној листи пројеката који су одобрени за финансирање налази се 30 научноистраживачких пројеката.

Фонд за науку је објавио резултате на сајту, на следећем [ЛИНКУ](#).

ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ

Програм Доказ концепта

Евалуација предлога пројеката

Програм Доказ концепта је намењен истраживачима чија научна решења могу да представљају основ за комерцијалне производе и услуге. Програм Доказ концепта је намењен тестирању научних идеја, хипотеза, или претпоставки са могућностима комерцијалне примене.

Програм Доказ концепта ће бити усмерен на подстицање сарадње науке и привреде. Програм обухвата тестирање научног концепта, који би, ако се кроз истраживање покаже технички изводљивим, представљао основу за будуће комерцијалне производе и услуге.

Циљеви Програма су:

- 1) Подршка трансформацији резултата истраживања у комерцијалне или друштвено корисне производе.
- 2) Повећање броја и квалитета пројеката спремних за комерцијалну примену.
- 3) Промовисање значаја интелектуалне својине (ИС) у научноистраживачком раду.

Јавни позив за програм ДОКАЗ КОНЦЕПТА је затворен 15.9.2023. године. До затварања Јавног позива за овај програм, поднето је 184 предлога пројеката. Након административне провере, предлози пројеката су упућени у процедуру евалуације. Евалуацију предлога пројеката обавља Програмски одбор за евалуацију, према критеријумима и процедурама које су дефинисане Актом програма Доказ концепта. О наредним корацима и резултатима евалуације Фонд за науку ће руководиоце обавештавати путем мејла.

Статус програма: У току је евалуација 171 предлога пројеката.

ДОКАЗ КОНЦЕПТА

Укупан буџет програма	1.000.000 €
Макс. вредност пројекта	2.400.000 РСД
Број поднетих предлога пројеката ..	184
Макс. трајање пројеката	12 месеци

Програм финансиран средствима:

ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ

Програм ДИЈАСПОРА 2023

Отворен Јавни позив

Фонд за науку Републике Србије је 22.12.2023. године отворио Јавни позив за пријаву предлога пројеката у оквиру Програма подршке сарадњи са српском научном дијаспором – Заједнички истраживачки пројекти – Дијаспора 2023.

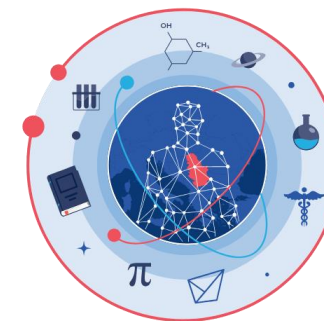
Програм Дијаспора 2023 је намењен развоју сарадње истраживача из Србије са истраживачима из српске дијаспоре кроз реализацију заједничких истраживачких пројеката. Пројекти треба да омогуће успостављање темеља за дугорочну сарадњу са истраживачима из дијаспоре, иностраним стручњацима и иностраном НИО.

Циљеви програма: унапређење научне изврсноности и релевантности истраживања у Србији успостављањем веза са истраживачима из српске дијаспоре користећи њихове компетенције и подршку кроз заједничке пројекте у земљи и иностранству, развој међународне сарадње, трансфер знања и технологија и укључивање дијаспоре у научноистраживачки рад и иновације у Републици Србији.

Очекивани резултати пројеката су: објављивање научних публикација и заједничких научних радова, развој патената, развој и комерцијализација производа, трансфер технологија, интелектуална својина, припрема и подношење заједничких предлога пројеката за конкурисање код иностраних фондова или других потенцијалних извора финансирања научноистраживачког рада.

Програм подржава основна и примењена истраживања у свим научним областима. Пројекти у оквиру овог програма немају унапред задате теме. На Јавни позив могу да конкуришу све акредитоване научноистраживачке организације у Србији. Предлози пројеката се подносе у електронској форми путем портала Фонда за науку РС. Јавни позив за пријаву научноистраживачких пројеката биће отворен до 28.3.2024. године, до 15 часова по средњеевропском времену. Све информације у вези са програмом, условима, као и конкурсном документацијом, можете погледати на овом [ЛИНКУ](#).

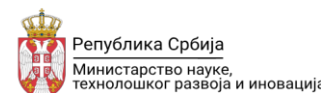
Статус програма: Отворен Јавни позив

ДИЈАСПОРА 2023

Укупан буџет програма	2.200.000 €
Макс. вредност пројекта	200.000 €
Макс. трајање пројеката	24 месеца

Програм финансиран средствима:

ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ

Праћење реализације пројеката

Организација надзорних посета

У склопу редовног праћења реализације пројеката, Фонд за науку је посетио истраживачке тимове са Државног универзитета у Новом Пазару, Института за воћарство у Чачку, Техничког факултета у Бору, и Природно-математичког факултета Универзитета у Новом Саду. Руководиоци и чланови пројектних тимова овом приликом су приказали досадашње резултате, купљену опрему и потрошни материјал који су планирани буџетом пројеката, као и планове и циљеве за наредни период.

Представници Фонда за науку посетили су део истраживачког тима NidEA (програм ИДЕНТИТЕТИ) на Државном универзитету у Новом Пазару, НИО која је партнер на овом пројекту. Пројекат истражује развој етничког идентитета адолесцената у Србији, као и улогу коју школа има у овом процесу.

Тим Фонда за науку је посетио и истраживачки тим CherrySeRB са Института за воћарство у Чачку (програм ИДЕЈЕ). Пројекат открива генетске потенцијале аутохтоних сорти трешања и вишања који су до сада биле недовољно коришћене у производњи.

На Техничком факултету у Бору, Фонд за науку је посетио два истраживачка тима који као партнери учествују у реализацији пројекта AniNutBiomedCLAYs (програм ИДЕЈЕ) и SmartMiner (Зелени програм). Пројекат AniNutBiomedCLAYs креира материјал на бази природних глина који ће се користити као адитив у сточној храни како би се уклонили загађивачи сточне хране. Пројекат SmartMiner се фокусира на проблеме рударске индустрије и нуди низ решења за повећање продуктивности и одрживости.

Тим Фонда за науку је посетио истраживачке тимове В-HEALTH и TOURCOMSERBIA (програм ИДЕЈЕ), на Природно-математичком факултету у Новом Саду. Пројектни тим В-HEALTH истражује на који начин молекула спермидин који се назива „еликсиром дуговечности“ може да унапреди здравље и допринесе дуговечности пчела. Пројекат TOURCOMSERBIA развија одрживи и иновативни модел за мерење конкурентности туризма Србије који ће бити примењен у пракси.

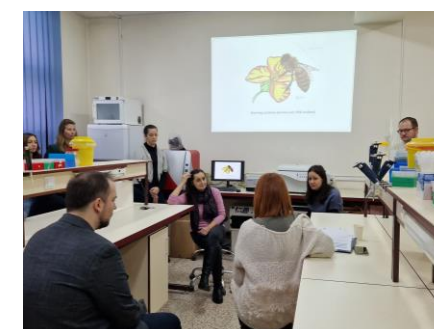
Представници Фонда за науку су током надзорних посета прегледали пројектну документацију и утврдили да се сви пројекти реализују у складу са прописаним процедурама.

Надзорна посета пројектима Nidea (Програм ИДЕНТИТЕТИ) на Државном универзитету у Новом Пазару и CherrySeRB (Програм ИДЕЈЕ) на Институту за воћарство у Чачку

Надзорна посета пројектима SmartMiner (Зелени програм) и AniNutBiomedCLAYs (Програм ИДЕЈЕ) на Техничком факултету у Бору

Надзорна посета пројектима TurcomSerbia (Програм ИДЕЈЕ) и В-Health (Програм ИДЕЈЕ) на Природно-математичком факултету у Новом Саду.

Подршка истраживачима

Организација радионица и тренинга

Радионица за управљање пројектима и финансијама - Подршка руководиоцима пројеката и представницима НИО у току реализације пројеката на програму ПРИЗМА

Фонд за науку РС је организовао прву радионицу у оквиру програма ПРИЗМА у склопу подршке истраживачима и научноистраживачким организацијама током реализације пројеката на програмима Фонда за науку. Радионица је била посвећена управљању пројектима и финансијама, комуникацији са Фондом за науку и другим битним темама које су од значаја за успешно управљање пројектом.

На онлајн радионици је учествовало 156 руководилаца и представника стручних служби НИО на којима се реализују пројекти. Учесници су путем онлајн платформе постављали питања и добијали одговоре, препоруке и смернице на тему административног и финансијског управљања пројектима.

У наредном периоду Фонд за науку РС ће наставити са пружањем подршке истраживачима кроз организацију радионица.

Тренинг комуникације за истраживаче на пројектима - јачање капацитета истраживача у домену представљања пројеката и комуникације са медијима

Фонд за науку је у сарадњи са Центром за промоцију науке организовао интензивни трочасовни тренинг из комуникације „Како представити свој научни пројекат“, у склопу унапређења капацитета истраживача и развијања знања и вештина у домену представљања пројеката. Ово је први у низу тренинга који ће бити организовани и у 2024. години.

Руководиоци и чланови пројектних тимова који учествују на програмима Фонда за науку су имали прилику да се упознају са најважнијим практичним техникама комуницирања научних идеја и да сазнају више о томе на који начин могу да представе свој рад, теме, циљеве и резултате пројеката који се реализују у оквиру програма Фонда за науку. Фокус тренинга је био на два основна питања:

- 1) Како идентификовати и разумети своју публику?
- 2) Како осмислити и ефективно презентовати своју научну причу?

Тренинг „Како представити научни пројекат“ је водио др Дарко Донеvски, астрофизичар, писац и научни комуникатор у сарадњи са Иваном Умељихем, руководиоцем сектора за издаваштво и медијску продукцију Центра за промоцију науке.

Радионица за истраживаче који реализују пројекте у оквиру програма ПРИЗМА

Тренинг из научне комуникације за истраживаче који реализују пројекте у оквиру програма Фонда за науку

Сарадња са истраживачима

Разговори са представницима НИО и руководиоцима пројеката

Фонд за науку РС је током четвртог квартала 2023. године наставио са континуираном сарадњом и комуникацијом са представницима научноистраживачких организација у Србији. Током овог периода представници Фонда за науку су посетили научноистраживачке организације чији истраживачи реализују пројекте у оквиру програма Фонда за науку: Универзитет одбране, Институт за физику у Београду, Институт за медицинска истраживања у Београду и Природно-математички факултет у Новом Саду.

Током посета научноистраживачким организацијама представљени су програми, резултати и рад Фонда за науку, као и анализе пролазности поменутих НИО на позивима Фонда за науку.

Поред руководства НИО, састанцима су присуствовали и руководиоци и чланови пројектних тимова, који су учествовали или учествују на текућим програмима Фонда за науку.

Посете научним институцијама су прилика да се разговара са истраживачима и добију повратне информације о њиховим искуствима током припреме предлога пројеката, реализације пројеката и пројектног извештавања.

Истраживачи су током састанака истакли ефикасну комуникацију са Фондом за науку, отвореност и подршку током процеса припреме предлога пројеката, као и током реализације пројеката. Руководиоци текућих и тек одобрених пројеката су упоредили искуства и закључили да је Фонд за науку поједноставио процедуре чиме је истраживачима олакшан процес пријављивања, реализације и извештавања на пројектима, као и да су први програми Фонда за науку подигли капацитете истраживача, као и самих институција. Током посета је наведено да је за истраживаче посебно значајно што су програми Фонда за науку усклађени са међународним програмима попут Хоризонт Европа и што доприносе развоју њихових каријера.

Посета Универзитету одбране

Посета Институту за физику у Београду

Посета Институту за медицинска истраживања

Посета Природно математичком факултету у Новом Саду

Међународна сарадња

Фонд за науку у европском истраживачком простору

Представник Фонда за науку РС у Управном одбору међународне организације Science Europe

На седници Генералне скупштине Science Europe која је одржана 30.11.2023, др Милица Ђурић-Јовичић, в.д. директора Фонда за науку Републике Србије изабрана је за члана у оквиру новог сазива Управног одбора ове међународне организације која окупља најзначајније фондове за финансирање науке у Европи. Србија је на тај начин добила прилику да директно учествује у дефинисању стратешких праваца и изградњи европског истраживачког простора, обликовању европских истраживачких политика и дефинисању глобалне научне агенде. Др Ђурић-Јовичић ће у наредне две године заједно са директорима и високим представницима истакнутих европских институција дефинисати, надгледати и управљати стратешким правцима организације Science Europe и идентификовати кључне области које захтевају заједничко деловање на европском и глобалном нивоу. Један од задатака ће бити и јачање сарадње са доносиоцима политичких одлука, другим истраживачким организацијама и широм јавности.

Science Europe High level Workshop on European Research Area (ERA)

Фонд за науку Републике Србије је 29. и 30.11.2023. учествовао на „High-level Workshop on European Research Area (ERA)“ који је у Мадриду организовао Science Europe у сарадњи са Националним саветом за истраживања Шпаније и Министарством науке и иновација Шпаније. Једна од главних тема догађаја била је промоција позитивног окружења и једнаких услова за међународну сарадњу засновану на реципроцитету у оквиру активности ERA 2022-2024. Догађају су присуствовали директори водећих фондова за науку у Европи, представници министарстава земаља чланица Science Europe и високи званичници ЕУ који су дискутовали о специфичним аспектима и будућем развоју European Research Area, као и јачању сарадње са земљама Африке и Латинске Америке.

У оквиру догађаја одржан је и панел “The Role of Global Scientific Networks in Achieving Positive Societal Change” посвећен улози глобалних научних мрежа у стварању позитивних друштвених промена, узимајући у обзир посебности и различита искуства и изазове научних заједница широм света. У оквиру панела је учествовала Др Ђурић-Јовичић која је истакла да су глобално умрежавање са српском научном дијаспором, као и јачање међународне сарадње, међу најважнијим стубовима развоја Фонда за науку.

Др Милица Ђурић-Јовичић изабрана је за члана Управног одбора Science Europe

Панел „The Role of Global Scientific Networks in Achieving Positive Societal Change“

Дани науке и иновација широм Србије

Представљање могућности и достигнућа у науци, технолошком развоју и иновацијама

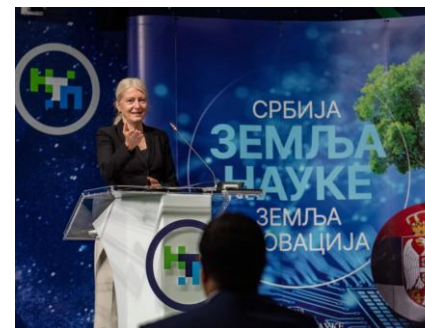
Министарство науке, технолошког развоја и иновација покренуло је 3.10.2023. године национални пројекат под слоганом „Србија, земља науке, земља иновација”, током којег се организују Дани науке и иновација у градовима широм Србије са циљем подизања свести јавности о значају унапређења и улагања у науку, технолошки развој и иновације.

Министарство науке, технолошког развоја и иновација је заједно са Фондом за науку, Фондом за иновациону делатност и Центром за промоцију науке, организовао дане науке и иновација у Нишу, Пироту, Новом Пазару, Чачку, Крушевцу и Сокобањи. Програм догађаја обухватио је све актуелне теме у области науке и иновација кроз динамичан садржај свих учесника.

Фонд за науку је током дана науке и иновација представио програме, резултате и активности Фонда за науку, док су истраживачи са пројеката Com-in-AI (Програм за развој пројеката из области вештачке интелигенције), ELEVATE (програм ИДЕЈЕ), ОхуRepair (Зелени програм сарадње науке и привреде), Step2Polygreen (Зелени програм сарадње науке и привреде) и Waste2ProtectBees (ПРИЗМА) представили циљеве и очекиване резултате ових истраживања финансираних у оквиру програма Фонда за науку. Кроз демонстрацију решења и научних резултата, присутни су имали прилике да на примерима добре праксе открију пут од идеје до реализације.

Фонд за иновациону делатност представио је програме, резултате, као и актуелне и планиране јавне позиве за доделу бесповратних средстава. Корисници средстава ове институције представили су развој својих „стартап“ предузећа кроз програме Фонда за иновациону делатност. Центар за промоцију науке је такође представио своје активности као и позиве за финансирање пројеката.

Ова иницијатива Министарства омогућава свеобухватни приступ информацијама о програмима подршке, изворима финансирања, пореским олакшицама, ресурсима и инфраструктури истраживачког и иновационог екосистема, који су стално доступни у оквиру поменутих институција.

Министарка за науку, технолошки развој и иновације др Јелена Беговић, в.д. директора Фонда за науку др Милица Ђурић-Јовичић, представници Фонда за науку и истраживачи подржани у оквиру програма Фонда за науку на Данима науке и иновација у градовима широм Србије.

Представљање науке и научника у медијима

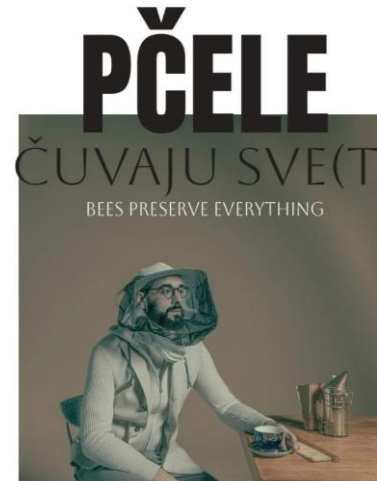
Један од важних циљева Фонда за науку је представљање науке широкој јавности и упознавање јавности са резултатима наших научника. Наши научници имају сјајне пројекте, а медији све више препознају њихов значај. У четвртном кварталу 2023. године, поред бројних чланака о науци и научницима, објављени су и интервјуи са истраживачима чији су пројекти подржани у оквиру програма Фонда за науку. У магазину „Мовем“ објављен је интервју са др Урошем Главинићем, руководиоцем пројекта Waste2ProtectBees (програм ПРИЗМА) који ће покушати да нуспроизводе настале током производње вина и печурака искористи за добијање екстраката за прихрану пчела. На порталу „Телеграф наука“ објављен је интервју са др Милицом Пешић, руководитељком пројекта „Targeted Response“ (ИДЕЈЕ) који ће отворити пут ка персонализованој терапији пацијената оболелих од неситноћелијског карцином плућа у Србији.

Заједнички састанак новинара и научника

Кроз комуникацију новинара са научницима отвара се могућност да се шира јавност у Србији упознаје са достигнућима у науци и буде информисана о начину на који наши научници стварају решења која доносе добробит целокупном друштву. У циљу подизања видљивости науке и научника у медијима Фонд за науку је у четвртном кварталу организовао заједнички састанак новинара и истраживача подржаних у оквиру програма Фонда за науку. Истраживачи др Јована Граховац (BioSolAfla), др Емилија Николић (MoDeCo) и др Павле Јованов (PROTOPOWER) представили су новинарима своје пројекте и досадашње резултате, а новинари су показали велику заинтересованост за пројекте које финансира Фонд за науку.

381

Укупан број медијских објава о Фонду за науку у четвртном кварталу 2023. године

Book / Autor: MARIJO ČUKIĆ, Fotografija / Foto: MISA TERZIĆ

Role: Čušenje bića stvorena da pokreću. Čitav svet se ras. Možda o problemima ne razmišljamo često na taj način, ali zovem sepeš bića i njihovo znanje, one su pokretači čak i ekonomskog razvoja!

Valje su za poljoprivredu, za upravljanje vodom i životu, opreku, pčele koje se koriste u upravljanju, pa je njihova uloga izuzetno važna u očuvanju. Na svo se razloženje i prethodna industrija, proizvodnja tekstila, alkoholnih i bezalkoholnih pića, a onda i industrije mesa i mlieka. Najbolji mesni rezanci su u industriji kože, preda i medicinske industrije, proizvodnja bića od volova ije se značajne koriste koriste se u industriji kože, preda i medicinske papira, industrija tekstila, verovatno li ne, takođe zavisi od pčela, jer one su ključne u opreku i gamata i lim, koji su najvažne koristeći prirodni materijal za proizvodnju tekstila. Farmaceutika i kosmetička industrija. Često koriste med i pčelinji vosak kao bazu svojih proizvoda, a pčele, to svi znamo, proizvode i med i koriste u lekovanju namirnica koristeći ih i u antioksid. doba.

Bilo bi se da od pčela zavisi opstanak gotovo svih ekosistema - sastanak sveta nakon porajanja. Pčele su, dakle, kao i mnoge druge životinje vidle, upotrebu negu tereno, a da su je dovele mnogi ljudi, u stvari, pa i u 50% je promena životnog stila jedan od njih. Sve manje bitno na selu i mnogo mnogo merje ljudi koji su bile izvor najboljeg rektara i najkvalitetnijeg inakodnog meda. Ovi med je, onaj kvalitetan za potrošnju, bio od esencijalnog značaja i za zdravlje samih pčela. Uvide su li, zarate, li zamisljena jedinstvenom monokulturom, a deficit kvalitete hrane neminovno vodi i do problema sa zdravljem pčela. Na simeo zaboravi i negativan efekat: vodje heritizacije životne sredine (pesticidi u urbanim i poljoprivrednim područjima, zapremlje, globalne klimatske promene, čak i patogene koji se menjaaju, ponajviše onim koji su najopasniji za pčele, ali i one koje su, naravno, vaniše, one koje su u najopasnijem položaju su više opasne.

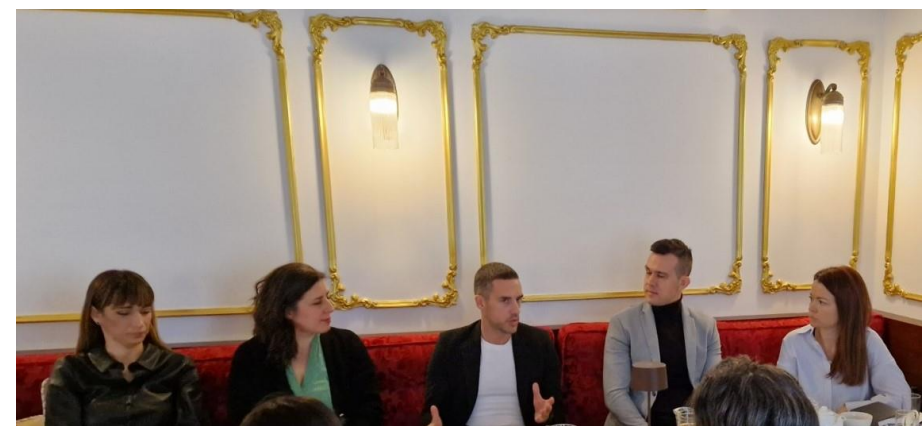
Upravo zato je Waste2ProtectBees proekat pokrenut - da bi poboljšao opstanak pčela i poboljšao njihovu ishranu. Ovi proekat koji je medicinske prirode otpada iz industrije hrane koji se pokušati da nuzproizvode nastale tokom proizvodnje vina i pečuraka, isporuče za dobijanje ekstrakata bogatih vito koristenim jedinjenjima za prihranu pčela.

Proekat Waste2ProtectBees osmislio je tim koji vodi doc. dr Uroš Glavinic, naučni saradnik i istraživač u okviru laboratorija prof. dr Zorana Stamenovića na Fakultetu veterinarske medicine, koji se bave razvojem pčela, njihove biologije, proučavanja i patologije već decenijama. Waste2ProtectBees podržao je Fond za nauku, Beogradski Srbija, a realizuje se u saradnji sa Fakultetom za fizičku terapiju i Institutom za sumiranje.

PČELINI MEDI NEZAMENLJIV JE U INDUSTRIJI TEKSTILA I OPTIČKOJ INDUSTRIJI, PROIZVOĐENJU BODA OD VOSA. BEEHONEY IS IRREPLACEABLE IN THE TEXTILE, OPTICAL, OPTICAL, OPTICAL, WAX-BASED PAINT PRODUCTION.

Dr Uroš Glavinic, rukovodilac projekta Waste2ProtectBees predstavio je svoje istraživanje u магазину „Мовем“

Састанак новинара и истраживача чији су пројекти подржани у оквиру програма Фонда за науку

Наука у медијима

„Одобрено 25 милиона евра за 97 пројеката српских научника“, чланци о почетку реализације пројеката, Програм ПРИЗМА – Новости, Политика, РТС 1, Екапија, Телеграф, Данас, Танјуг, Курир, Ало, (5.10.2023). Један од чланака прочитајте [ОВДЕ](#).

„Најсавременија истраживања рака“, интервју са др Милицом Пешић, руководитељком пројекта TargetedResponse, Програм ИДЕЈЕ – Телеграф наука (19.10.2023). Чланак се налази на следећем [ЛИНКУ](#).

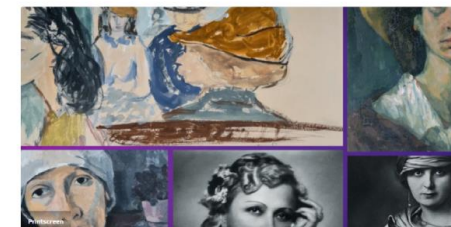
„Истраживање загађености Дунава уз помоћ вештачке интелигенције“, чланак о пројекту REWARDING, Зелени програм – Клима 101, National Geographic, Енергетски портал (10.10.2023). Један од чланака прочитајте на следећем [ЛИНКУ](#).

„Од остатака уљане репице се могу добити протеини за људску исхрану“, чланак о пројекту PROTOPOWER, Зелени програм – Клима 101, Бета, Нова економија, National Geographic (9.11.2023). Чланак се налази на следећем [ЛИНКУ](#).

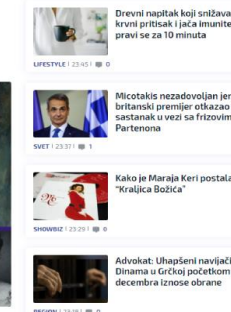
„Први пут у историји“: Digitalna baza savremenih srpskih umetnica

KULTURA | Autor: N1 Beograd | 11. okt 2023 11:46 | 0 komentara

Pokrenut je projekat ARSFID (Ars Femina Identitas) – posvećen kreiranju prve digitalne otvorene baze savremenih srpskih umetnica. Ova baza... (text partially obscured)

NAJNOVIJE VESTI

„Истраживачи развијају прву дигиталну базу савремених српских уметница“, чланак о пројекту ARSFID, Програм ИДЕНТИТЕТИ – Н1 инфо, К1 инфо (11.10.2023). Чланак се налази следећем [ЛИНКУ](#).

„4 милиона евра за 30 пројеката младих истраживача“, чланци о финансирању пројеката, Програм ПРОМИС 2023 – Политика, Новости, Данас, Екапија, Телеграф наука, Мондо, Информер (5.12.2023). Прилог погледајте на следећем [ЛИНКУ](#).

Порука Билтена 2023/4

„Сваки велики напредак у науци проистекао је из нове смелости маште.“

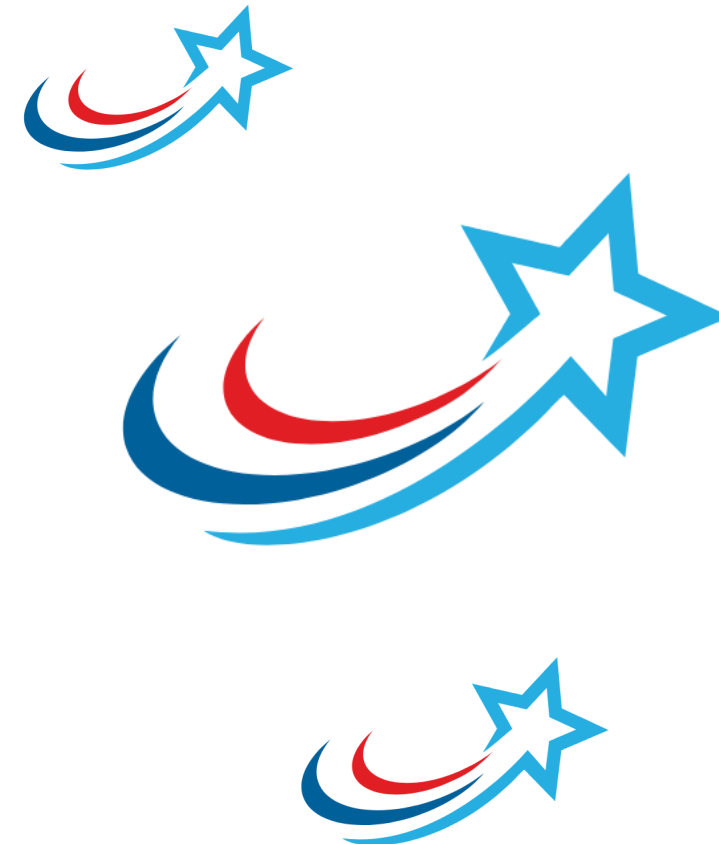
- Џон Дјуи, амерички филозоф и психолог

Наука је стуб на којем почива напредак друштва. Кроз научна истраживања, ми дубље разумемо свет око себе, стварамо иновације које побољшавају нашу свакодневицу и решавамо изазове који су пред нама.

Наука нам омогућава да развијемо нове технологије које олакшавају живот и трансформишу индустрије. Она игра кључну улогу у стварању бољих услова за живот, унапређујући здравство, енергију, транспорт, и многе друге области. Научна истраживања често воде до проналазака који се не само примењују у пракси, већ и обликују нашу културу и начин размишљања.

Фонд за науку Републике Србије посвећен је подршци истраживањима и образовању. Кроз наше програме и иницијативе, подржавамо истраживаче и научнике да развијају научне идеје, стварају нова знања и решавају актуелне изазове.

Један од важних стратешких циљева Фонда за науку јесте подршка младим истраживачима и научницима у раној фази каријере. Кроз програме Фонда за науку младим научницима се пружа могућност да развијају своје научне идеје, руководе својим истраживачким тимовима, јачају професионалне капацитете и реализују истраживања која ће допринети јачању науке у Србији. Кроз програме ПРОМИС и ПРОМИС 2023, намењеним младим истраживачима и научницима у раној фази каријере, подржано је 89 пројеката, док су млади истраживачи добили прилику да руководе тимовима који реализују пројекте у оквиру програма ПРИЗМА, као и у оквиру програма Доказ концепта на коме је омогућено и да истраживачи на докторским студијама који још увек нису стекли звање доктора наука аплицирају као руководиоци пројеката. Кроз програме Фонда за науку је до сада подржано 656 младих истраживача. Фонд за науку ће и у наредним годинама остати посвећен пружању подршке младим научницима и истраживачима који јесу будућност наше науке.

Контакт

Фонд за науку Републике Србије

Адреса седишта:

Немањина 22-26, Београд, Србија

Адреса обављања делатности:

27. марта 39/II, I спрат, Београд, Србија

Контакт имејл:

kabinet@fondzanauku.gov.rs

Интернет страница:

www.fondzanauku.gov.rs

У заједничком циљу развијања науке, Фонд за науку остаје отворен за сва питања научне заједнице и њене конструктивне примедбе. Уколико имате коментар, похвалу, предлог или приговор које се односе на рад, програме или процедуре Фонда за науку РС, можете их послати на адресу: misljenje@fondzanauku.gov.rs

Рад Фонда за науку РС можете пратити преко друштвених мрежа

Instagram

fondzanauku_rs

Twitter

fondzanauku_rs

Facebook

Фонд за науку Републике Србије – Science Fund of the Republic of Serbia

LinkedIn

Фонд за науку Републике Србије – Science Fund of the Republic of Serbia

YouTube

Фонд за науку Републике Србије – Science Fund of the Republic of Serbia

#fondzanauku #nauka

#sciencefund #sfrs

#naukacespazitivvet

#science #trustinscience

Фонд за науку
Републике Србије

Република Србија
Министарство науке,
технолошког развоја и иновација

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

#EY
ЗА ТЕБЕ